Perustelumuistio suurjännitteisen jakeluverkon sopimusehtoja (SJVPE ja SJLE) koskevista keskeisistä muutoksista

Liittymisehtoihin ja suurjännitteisen jakeluverkon sopimusehtoihin tehtyjen muutosten taustalla on erityisesti sähkömarkkinalainsäädäntöön tehdyt liittämistä koskevat muutokset. Lisäksi sopimusehtoihin on tehty Energiaviraston vahvistamiin uusiin hinnoittelumenetelmiin pohjautuvia muutoksia koskien liittymäkapasiteetin vapauttamista. Samassa yhteydessä ehtoihin on tehty myös kantaverkonhaltijan sopimusehtoja mukailevia muutoksia, muita perusteltuja muutoksia sekä joitakin tarkennuksia.

Suurjännitteisen jakeluverkon liittymisehdot (SJLE)

1. Liittymisehtojen soveltaminen ja määritelmät

- Päivitetty määritelmä vastaamaan uusia sähkömarkkinalain mukaisia määritelmiä suurjännitteisestä jakeluverkosta. (1.1)
- Selkeytetty ehtoja liittymissopimuksen osalta niin, että liittymissopimus kattaa liittyjän sähköverkon ja kohdassa 1.15 mainitut sähkölaitteistot. Lisäksi huomioitu sähkövarastot sähkömarkkinalain 2 §:n muutoksen johdosta. (1.3, 1.7 ja 1.15)
- Mainittu ehdoissa sähkömarkkinalain mukainen mahdollisuus joustavasta liittymissopimuksesta sopimiseen ja todettu sähkömarkkinalakia vastaavalla tavalla, mitä joustavassa liittymissopimuksessa sovitaan. (1.8)
- Päivitetty liittymisjohdon määritelmä vastaamaan sähkömarkkinalaissa käytettyä määritelmää. (1.9)
- Päivitetty määritelmää toimialalla käytettyä vastaavaksi sekä selkeytetty sitä, että liittymän koko kattaa sekä kulutuksen että tuotannon. (1.10)
- Lisätty sähkömarkkinalain mukaiset uudet määritelmät sähköntuotannon liittymisverkolle ja voimalaitoskokonaisuudelle. (1.11 ja 1.12)
- Tarkennettu, että ehtoja voidaan soveltaa varasyöttöyhteyksissä jännitetasosta riippumatta. (1.16)

2. Sähköverkkoon liittyminen

- Päivitetty termi ”liittämiskohta” sähkömarkkinalaissa käytetyksi termiksi ”liittymispiste” läpi ehtojen. (mm. 2.1 ja 3.2.4)
- Poistettu epäselvä maininta liittämisajankohdan yhteydessä tehtävästä tarkistamisesta. (2.3)
- Tehty rakenteellinen muutos niin, että kaikki sähkölaitteistojen liittämistä koskevat kohdat ovat saman ehtokohdan 2.6 alla. (2.6)
- Lisätty kantaverkonhaltijan verkkopalveluehtoja mukaileva vaatimus sähkövarastojen järjestelmäteknisistä vaatimuksista. (2.6.3)
- Päivitetty jänniterajausta kantaverkonhaltijan asettamia ehtoja mukaillen. (2.6.5)
- Lisätty sähkömarkkinalakia mukaileva kirjaus siitä, että joustavan liittymissopimuksen ollessa kyseessä, liittyjän tulee asentaa liittymään luotettavaksi todettu tehonohjausjärjestelmä. Lisäksi tuotu Energiaviraston joustavia liittymissopimuksia koskevan määräyksen (3510/000002/2025) 6.2 §:n tarkoittamat reunaehdot, joiden mukaan verkonhaltija voi vaatia tehonohjausjärjestelmän testausta taikka ikääntyneen tai vioittuneen laitteen korvaamista uudella. (2.6.6)
- Päivitetty kohtaa niin, että verkonhaltijalla on oikeus asettaa perusteltuja teknisiä vaatimuksia normaalitilanteen jännitesäädölle ja loissähkön tuotannolle ja/tai kulutukselle. (2.7)

- Tehty tarkennus, että muutostilanteessa on huomioitava myös muut kulloinkin voimassa olevat liittämistä koskevat vaatimukset. Tarkennettu, että ehtokohdan tarkoittamista muutoksista on sovittava erikseen verkonhaltijan kanssa. (2.9)

3. Sähkölaitteistojen toimintavaatimukset

- Selkeytetty ehtokohtaa kieliopillisesti. (3.1.1)
- Tarkennettu, että varasyötöstä sopiminen tehdään tarvittaessa. (3.1.5)
- Päivitetty jänniterajausta kantaverkonhaltijan asettamia ehtoja mukaillen. (3.1.6)
- Yleistetty dokumenttien toimittamista koskevaa ehtokohtaa poistamalla esimerkkidokumentit. Lisäksi selkeytetty, että tiedot voidaan toimittaa hankkeen mukaan joko verkonhaltijalle ja/tai järjestelmävastaavalle. (3.2.3)
- Tarkennettu, että verkonhaltijalla on oltava sähköturvallisuuden ja verkon käyttövarmuuden turvaamiseksi viivytyksetön ja korvaukseton pääsy kohdassa mainittuihin liittyjän laitteisiin. (3.2.6)
- Selkeytetty, että kyse on verkonhaltijan tai järjestelmävastaavan edellyttämistä laitteista. (3.2.7)
- Tarkennettu, että liittymisjohtoa koskevan hankeluvan on oltava voimassa. (3.2.10)
- Tarkennettu, että kyse voi olla liittyjän sähkölaitteiston ja siihen suoraan tai välillisesti liittyvien sähkölaitteistojen suojauksista. (3.3.1 ja 3.3.2)
- Tarkennettu terminologiaa ja kielioppia sekä huomioitu myös välillisesti liittyneet laitteistot. (3.4.1)
- Selkeytetty, että kyse voi olla joko yleisten ehtojen taikka yksilöllisesti sovittujen ehtojen mukaisista vaatimuksista sekä lisätty ristiviittaus. (3.5.2, 3.5.4 ja 3.5.5)
- Tuotu ehtoihin selväksi asiakkaan velvollisuus rajoittaa joustavaa kapasiteettiaan joustavassa liittymissopimuksessa sovitusti verkonhaltijan edellyttämällä tavalla. (3.5.3)
- Tarkennettu verkonhaltijan oikeutta puuttua liittymän toimintaan, mikäli liittymän puutteet voivat ilmeisesti vaikuttaa sähköjärjestelmän toimintaan. (3.5.6)

4. Sopiminen ja vastuut

- Tarkennettu selkeyden vuoksi, että liittymissopimus muodostuu näistä ehdoista. (4.1.3)
- Tehty kielellinen tarkistus henkilöstä tahoksi. (4.2.3)
- Selkeytetty nykykäytäntöä vastaavaksi, että liittyjä rikkoo sopimusvelvoitettaan ylläpitosopimuksen tekemisen osalta myös silloin, jos liittyjä jättää reagoimatta ylläpitosopimuksen tekemistä koskevaan verkonhaltijan vaateeseen. (4.3.2)
- Lisätty verkonhaltijalle oikeus pienentää liittymän kokoa vastaamaan liittyjän todellista tarvetta ehdoissa erikseen säädetyllä prosessilla. Verkonhaltijan on voitava osoittaa, että liittymän tosiasiallinen käyttö poikkeaa vähintään 12 kuukauden ajanjaksolla olennaisesti sovitusta ilman perusteltua syytä. Verkonhaltijan on varattava liittyjälle vähintään kuukausi aikaa perustellun syyn toimittamiseen. Lisäyksen taustalla on Energiaviraston vahvistamien hinnoittelumenetelmien (3122/040302/2025- 3209/040302/2025) niin kutsutut kypsyyskriteerit ja liittymiskapasiteetin vapauttaminen, ks. esimerkiksi luvun 3.5.2 kohta 68(6). (4.4.3)
- Mikäli verkonhaltija on pienentänyt liittymää edellä kuvatun kohdan 4.4.3 mukaisesti, tietyillä liittyjillä on todellisen sähkönjakelutarpeen kasvaessa oikeus suurentaa liittymän koko 36 kuukauden ajan liittymän ensimmäisestä pienentämisestä ilman lisäliittymismaksua liittymän pienentämistä edeltäneeseen kokoon. Tässä ehtokohdassa tarkoitettu oikeus on kuitenkin vain sellaisilla liittyjillä, jotka ovat tehneet liittymissopimuksen ennen uusien liittymisehtojen (SJLE2026) käyttöönottoa. Sen sijaan ehtokohdassa tarkoitettua oikeutta ei sovelleta sellaisiin liittyjiin, joiden

liittymissopimus on tehty uusien sopimusehtojen (SJLE2026) käyttöönoton jälkeen. Ehtokohdan tarkoituksena on ns. varmistaa, ettei liittymän pienentämisoikeus tule liittymissopimuksen aiemmin tehneille asiakkaille yllätyksenä. (4.4.4)
- Tarkennettu, että verkonhaltijalla on sähkömarkkinalain 93 §:n mukaisissa tilanteissa oikeus liittymissopimuksen päivittämiseen. (4.4.7)
- Tarkennettu, että kyse on saman kohteen myyntisopimuksista. (4.5.2)
- Täsmennetty, että liittyjän sopimusrikkomustilanteissa verkonhaltija on se taho, joka asettaa määräajan korjaamiselle. (4.5.3)
- Lisätty verkonhaltijoille mahdollisuus sopia tarvittaessa siitä, että liittymissopimus voidaan purkaa, mikäli liittymän rakentamiseen ja käyttöönottoon liittyvät yksilöllisesti sovitut edellytykset eivät täyty verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa ajassa. Lisäyksen taustalla on Energiaviraston vahvistamien hinnoittelumenetelmien (3122/040302/2025- 3209/040302/2025) niin kutsutut kypsyyskriteerit, ks. esimerkiksi luvun 3.5.2 kohta 68(4). Käytännössä purkuoikeus voisi soveltua esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, joissa liittyjän hanke ei valmistu suunnitellusti kohtuullisessa ajassa ja liittyjä ei rakenna omaa osuuttaan valmiiksi. (4.5.4)
- Huomioitu kansainväliset pakotteet purkuehtona. (4.5.5)
- Tehty lisäys liittyjän lakisääteisestä oikeudesta saattaa erimielisyydet energiamarkkinariitalautakuntaan. (4.6.2)

Suurjännitteisen jakeluverkon verkkopalveluehdot (SJVPE)

1. Soveltamisala ja määritelmät

- Tarkennettu, että ehtoja voidaan soveltaa myös varasyöttöyhteyksissä jännitetasosta riippumatta. (1.2)
- Päivitetty määritelmä vastaamaan uusia sähkömarkkinalain mukaisia määritelmiä suurjännitteisestä jakeluverkosta. (1.5)
- Huomioitu sähkömarkkinalainsäädännön mukainen tasejakson muutos. (1.7 ja 1.10)
- Yleistetty liittymissopimuksen määritelmää selkeämmäksi niin, että määritelmä kattaa liittyjän sähköverkon ja kohdassa 1.14 mainitut sähkölaitteistot. Mainittu mahdollisuudesta sähkömarkkinalain mukaisen joustavan liittymissopimuksen tekemiseen. (1.11)
- Päivitetty liittymisjohdon määritelmä vastaamaan sähkömarkkinalaissa käytettyä määritelmää. (1.12)
- Huomioitu sähkövarastot sähkömarkkinalain 2 §:n muutoksen johdosta. (1.14)

2. Verkon kehittämisvelvollisuus

- Lisätty sähkömarkkinalain mukainen tarkennus siitä, että verkkoa on kehitettävä käyttäjien *kohtuullisten* tarpeiden mukaisesti. (2.1)
- Yleistetty ehtokohtaa, sillä kulutus- ja tuotantoennustetietoja tulee kantaverkonhaltijan sopimusehtojen mukaisesti muissakin tilanteissa. (2.5)
- Yhdenmukaistettu muotoilua vastaamaan kantaverkonhaltijan asettamia sopimusehtoja. (2.6)

3. Verkkosopimuksen tekeminen ja asiakkaan sähkön hankintaa koskevat muut sopimukset

- Huomioitu ehdoissa se, että asiakkaan on noudatettava järjestelmävastaavan asettamia ehtoja, ohjeita ja soveltuvia järjestelmäteknisiä vaatimuksia. Laitteistojen on lisäksi täytettävä verkonhaltijan asettamat tekniset vaatimukset. Tarkennettu, että ehtokohta koskee myös asiakkaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyneitä sähkölaitteistoja ja sähkövarastoja. (3.1)
- Tarkennettu, että kyse on kyseistä sähköverkkoa tai sähkölaitteistoa koskevasta liittymissopimuksesta. (3.4)
- Poistettu monitulkintainen termi, sillä velvoittava sähkömarkkinalaki velvoittaa joka tapauksessa siihen, että tekniset vaatimukset ovat avoimia, tasapuolisia ja syrjimättömiä. (3.5)
- Päivitetty termi myyjä avoimeksi toimittajaksi. (3.6)
- Päivitetty kohtaa niin, että verkonhaltijalla on oikeus asettaa perusteltuja teknisiä vaatimuksia normaalitilanteen jännitesäädölle ja loissähkön tuotannolle ja/tai kulutukselle. (3.7)
- Tarkennettu ehtoja koskevia termejä. (3.9)

4. Laitteistovaatimukset ja laitteistojen käyttö

- Täsmennetty, että tulee noudattaa voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä sekä tehty lisäys järjestelmävastaavan asettamien vaatimusten huomioinnista. (4.1.1)
- Tarkennettu, että vastuutaho on se, kumman laitteistoista on kyse. (4.1.2)
- Lisätty kirjaus siitä, että sähköasennukset tulee tehdä lähtökohtaisesti ns. alamittausratkaisuja välttäen siten, että jokainen käyttöpaikka on katkaistavissa erikseen. Toisinsopiminen on mahdollista. (4.1.3)
- Mainittu ehdoissa selkeyden vuoksi, että sähkönkäyttöpaikan sähkönkäyttö tai -tuotanto ei saa ylittää sopimuksessa määriteltyä maksimivirtaa tai sovittua maksimitehoa. (4.1.4)
- Tarkennettu terminologisesti, että kohdassa on kyse asiakkaan sähkölaitteistoista ja tämän varautumisesta. (4.1.5)
- Yleistetty ehtokohtaa niin, että kattaa tasapuolisesti kaikki verkon asiakkaat sekä myös verkonhaltijoiden laitteistot. (4.2.2)
- Tarkennettu, ettei poikkeuksellinen jännite tai taajuus saa aiheuttaa vahinkoa myöskään verkonhaltijan laitteistoille. (4.2.4)
- Tarkennettu, että asiakas on velvollinen huolehtimaan myös järjestelmävastaavan asettamien vaatimusten ja liittymissopimuksen noudattamisesta. (4.2.5)
- Yleistetty ehtokohtaa, sillä osa järjestelmäteknisistä vaatimuksista voi tulla myös takautuvasti voimaan. (4.2.6)

5. Suurjännitteisen jakeluverkkopalvelun laatu, rajoitukset ja keskeytykset

- Tarkennettu verkonhaltijan oikeutta puuttua liittymän toimintaan, mikäli sähkölaitteiston viat tai puutteet voivat ilmeisesti aiheuttaa yleisesti hyväksyttävät rajat ylittäviä häiriöitä. (5.2.4)
- Selkeytetty verkonhaltijan rajoittamisoikeutta koskevaa ehtokohtaa luettavammaksi sekä tarkennettu selvyyden vuoksi, että kyse on laitteistojen toiminnan säätämisestä. (5.2.7)
- Yhdenmukaistettu ehtokirjausta kantaverkonhaltijan sopimusehtojen mukaisiksi lisäämällä vaatimukset kulutuskohteiden ja sähkövarastojen häiriöistä ilmoittamisesta. (5.2.9)
- Lisätty asiakkaan velvollisuus ilmoittaa järjestelmävastaavalle yli 10MW kohteiden kulutussuunnitelmat sekä yli 10 MW sähkövarastojen lataus- ja purkusuunnitelmat kantaverkonhaltijan sopimusehtojen mukaisesti. (5.3.3)

- Huomioitu ehtokohdassa kantaverkonhaltijan sopimusehdoissa mainitulla tavalla myös järjestelmävastaavan verkon huollot. (5.3.4)
- Päivitetty termi verkkoyhtiö verkonhaltijaksi. (5.4.1)
- Lisätty uusi selkeyttävä joustaviin sopimuksiin liittyvä kirjaus, jonka mukaan verkonhaltijalla on oikeus rajoittaa verkkopalvelua joustavassa liittymissopimuksessa sovitun mukaisesti. (5.4.6)
- Tehty kantaverkonhaltijan sopimusehtoja mukailevia lisäyksiä sähkön käytön tai tuotannon rajoittamisesta sähköjärjestelmän toimivuuden ollessa uhattuna sekä sähkön ylituotantotilanteessa. (5.4.7 ja 5.4.8)
- Tehty kielellisiä tarkennuksia (5.4.10.1 ja 5.4.10.2)
- Tarkennettu, että verkkopalvelun tarjoaminen rajoitetusti voi johtua myös järjestelmävastaavan vaatimuksista. (5.4.11)
- Tarkennettu kantaverkonhaltijan sopimusehtoja mukailevasti, että asiakkaan ilmoittamisvelvollisuus tuotantolaitosten häiriöistä ja huoltoajankohdista voi kohdistua myös järjestelmävastaavaan. (5.5.2)

7. Vahingonkorvaukset

- Tehty pieniä kielellisiä tarkastuksia. (7.5, 7.6, 7.7 ja 7.10)

8. Mittaus

- Päivitetty termi ”liittämiskohta” sähkömarkkinalaissa käytetyksi termiksi ”liittymispiste” läpi ehtojen. (mm. 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3 ja 8.1.5)
- Huomioitu sähkömarkkinalain mukainen taseselvitysjakson muutos. (8.1.3)
- Tarkennettu nykykäytäntöjä ja kantaverkonhaltijan sopimusehtoja vastaavasti, että asiakkaan on järjestettävä pääsy mittalaitteille myös verkonhaltijan valtuuttamalle taholle, lisäksi korvauksetta ja viivytyksettä. (8.1.6)
- Yleistetty kohdassa käytettyä terminologiaa asiakkaan sähköverkosta tai sähkölaitteistoista. Lisäksi tarkennettu, että hankkeet voivat olla rakennushankkeiden lisäksi myös korjaushankkeita. (8.1.7)
- Päivitetty terminologiaa vastaamaan kantaverkonhaltijan sopimusehdoissa käytettyä lisäämällä ilmaus muusta syystä. (8.2.3)

9. Laskutus ja maksujen suoritus

- Selvennetty mittausvirheen määritelmää, jonka tarkoituksena on pitää sisällään sellaiset tilanteet, joissa mittaukseen liittyvistä syistä asiakasta on laskutettu väärin. Kyse ei ole näin ollen lisäveloituksesta tai hyvityksestä, vaan oikaisusta. Selkeytetty myös, että laskutettava määrä sisältää myös verot ja viranomaismaksut ja tarkennettu vastaavasti, mitä perusteluilla syillä tarkoitetaan. (9.2 ja alakohdat)
- Lisätty, että asiakas on velvollinen antamaan verkonhaltijalle veroluokkaa koskevan vakuutuksen myös sähkön toimittamisesta kokonaan verottomana. (9.4)
- Huomioitu kantaverkonhaltijan sopimusehtoja mukailevasti se, että asiakkaan tulee ilmoittaa verkonhaltijan ja/tai järjestelmävastaavan laskutusten toteuttamista varten tarvittavat teho-, energia- ja muut vastaavat tiedot, mukaan lukien järjestelmävastaavan edellyttämien ilmoitusten toimittamiseksi tarvittavat tiedot. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske tietoja, jotka verkonhaltija saa mittaustensa perusteella. Asiakas on vastuussa annettujen tietojen oikeellisuudesta ja päivittämisestä. (9.5)

12. Verkkosopimuksen siirto ja päättyminen

- Tarkennettu kieliasua. (12.4)
- Huomioitu kansainväliset pakotteet purkuehtona. (12.5)

13. Riitojen ratkaiseminen

- Tehty lisäys liittyjän lakisääteisestä oikeudesta saattaa erimielisyydet energiamarkkinariitalautakuntaan. (13.2)